

Nowe ramy współpracy przedszkola, szkoły i poradni psychologiczno-pedagogicznej

dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik, prof. UŁ

Łódź, 20 maja 2026 r.

Sieć Współpracy i Samokształcenia Podwieczorki "na Dziewanny"

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co motywuje szkoły do współpracy zewnętrznej / do wsparcia międzysektorowego?

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (z późn. zm., tekst jedn. Dz.U. 2023 poz. 1798)

§ 2. Ust. 1 Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz **rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i czynników środowiskowych** wpływających na jego funkcjonowanie w przedszkolu, szkole i placówce, **w celu wspierania potencjału rozwojowego ucznia i stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz w środowisku społecznym.**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co motywuje szkoły do współpracy zewnętrznej / do wsparcia międzysektorowego?

§ 4. Ust. 1 Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje **dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki**

Ust. 3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- 1) rodzicami uczniów
- 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, zwanymi dalej "poradniami,,
- 3) placówkami doskonalenia nauczycieli
- 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami
- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

Ust. 4. Dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki uzgadnia z podmiotami wskazanymi w ust. 3 warunki współpracy, o której mowa w ust. 3

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Współpraca – dlaczego to takie trudne?

- Różne instytucje i resorty mają wpisane zadania o współpracy z innymi instytucjami/resortami
- Współpraca wewnątrzresortowa jest najczęściej uregulowana w obrębie dokumentów resortowych, ale wymaga przemyślenia, by uniknąć fasadowości (po co? czemu ma służyć? jak ją zorganizować efektywnie i satysfakcjonująco dla stron)
- Współpraca międzyresortowa najczęściej zalecana, nie obligatoryjna, i brakuje dokumentów prawnych mówiących jak to robić – wymaga nie tylko przemyślenia, ale i dodatkowych porozumień (dokumentów o współpracy przede wszystkim tych, które nie rodzą zobowiązań finansowych, ale czasem konieczne są bardziej zobowiązujące umowy). Problem: różne ustawy wyznaczające modele działania instytucji wewnątrz resortów oraz (pozorny) brak uprawnień do nawiązywania współpracy
- Od wielu lat projekty służące aktywizacji współpracy międzyresortowej (Koopracje 3D, Model Wsparcia Międzysektorowego, SCWEW-y, Perspektywa 3P)

Wyzwania: CHCIEĆ – ZOBACZYĆ SIĘ – NAWIĄZAĆ WSPÓŁPRACĘ – KOORDYNOWAĆ WSPÓŁPRACĘ

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co nowego DLA współpracy?

- **Kolejna faza projektu SCWEW** – wypracowane rozwiązania, zmotywowani uczestnicy poprzednich projektów, otwartość nowych uczestników; **zmiany systemowe**
- Upowszechnione rezultaty projektu MWM (model MWM, doświadczenia koordynatorów, doświadczenia z pracy z oceną funkcjonalną, walidacja KSzOF i SRMD)
- Perspektywa 3P – projekt adresowany do poradni psychologiczno-pedagogicznych
- Aktywność ORE, IBE i środowiska akademickiego w zakresie wdrażania edukacji włączającej i wsparcia dla szkół, przedszkoli i placówek systemu edukacji
- Lokalne dokumenty strategiczne (np. Polityce Rozwoju Edukacji Miasta Łodzi, w Strategii Rozwoju Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego) – ułatwienie w realizacji współpracy, ze względu na wskazaną ścieżkę działań oraz akceptację władz lokalnych
- Zmiany w prawie oświatowym (Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, Dz.U. 2026 poz. 428)

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kluczowe narzędzia współpracy

- Model SCWEW (współpraca wewnątrz- i zewnątrzsektorowa)
- Model Współpracy Międzysektorowej
- Model i narzędzia oceny funkcjonowania ucznia (www.wsaprcie.gov.pl), także RBI i eco-mapa (sprawdzona w projekcie MWM)

Kluczowy moment dla wypracowania standardów pracy z oceną funkcjonalną

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena funkcjonalna nowym narzędziem inwigilacji

Stosowanie oceny funkcjonalnej wobec ucznia wbrew woli rodziców godzi w konstytucyjną zasadę pierwszeństwa rodziców w wychowaniu dzieci oraz ochrony życia rodzinnego i prywatnego. Może również stanowić poważne naruszenie przepisów z zakresu ochrony danych osobowych.

OŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE w sprawie sprzeciwu wobec stosowania tzw. oceny funkcjonalnej ucznia¹

Niniejszym wyrażam sprzeciw wobec diagnozowania, oceniania, monitorowania oraz profilowania mojego dziecka w oparciu o tzw. ocenę funkcjonalną ucznia, w szczególności przy użyciu wystandaryzowanych narzędzi, kwestionariuszy, klasyfikacji, w tym klasyfikacji ICF, oraz systemów informatycznych służących gromadzeniu i przetwarzaniu danych.

Nie wyrażam zgody na traktowanie mojego dziecka jako obiektu diagnozy, obserwacji i klasyfikacji według sztywnych ram kwestionariuszowych, połączonej z gromadzeniem danych wrażliwych dotyczących jego funkcjonowania psychicznego, emocjonalnego, społecznego oraz rodzinnego, zwłaszcza w sytuacji, gdy dane te mogą być przetwarzane poza szkołą lub gromadzone w systemach o charakterze centralnym, co w istocie stanowi udostępnianie tych danych poza środowisko szkolne.

**BIG BROTHER
W SZKOŁACH!**

Fałszywe informacje w Internecie o ocenie funkcjonalnej

- Celowa manipulacja rodzicami i nauczycielami w oparciu o zapisy prawa oświatowego, fragmenty tekstów i wypowiedzi władz oświatowych, dotyczących OF z emocjami nastawionymi na „ochronę rodziny”
- Manipulacja jest wykorzystywana w celach politycznych, ale realnie dzieci, dlatego, że kształtuje wyobrażenia fałszywe rodziców i nauczycieli o ocenie funkcjonalnej
- Można poradzić sobie z nią jedynie na poziomie faktów z obszaru nauki oraz opisu rzeczywistych rozwiązań z organizacji systemu oświaty
- **Mamy prawo do różnych poglądów politycznych, ale nie powinny być one manifestowane w szkole i na uczelni. Mamy także wspólny obowiązek walki z dezinformacjami, wypaczającymi obraz nauki i edukacji oraz manipulującymi nauczycielami i rodzicami, bazując także na ich zróżnicowanych poglądach!**

Dezinformacja dotycząca oceny funkcjonalnej

- *„OF ma zastąpić ocenę dydaktyczną uczniów ze specjalnymi potrzebami. Np. uczniowie z autyzmem nie będą mieli stawianych stopni, tylko będą podlegać ocenie funkcjonalnej”*
- **NIEPRAWDA!**
- OF nie zastępuje ocen szkolnych, nie jest formą klasyfikacji ucznia ani zamiennikiem obowiązujących zasad oceniania
- Dotyczy funkcjonowania ucznia, a nie oceny jego wiedzy i umiejętności
- Ma stanowić wsparcie dla ucznia i jednocześnie wsparcie dla procesu dydaktyczno-wychowawczego w ramach edukacji włączającej

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dezinformacja dotycząca oceny funkcjonalnej

- „OF będą wykonywać nauczyciele w szkołach i przedszkolach, by odciążyć poradnie p-p”
- **NIEPRAWDA!**
- OF będą wykonywać nauczyciele w szkołach i przedszkolach, by lepiej poznać potrzeby dzieci, z którymi pracują. Ale jeśli wiele trudności w uczeniu się da się pokonać bez konieczności diagnozowania dzieci w poradni, to faktycznie poradnie mogą mieć mniej pracy związanej z opiniowaniem, a uwolniony w ten sposób czas przeznaczyć na bezpośrednią pracę w dziecku. Bezpośrednim celem wykonania OF w szkołach nie jest jednak odciążanie poradni

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dezinformacja dotycząca oceny funkcjonalnej

- „OF doda pracy nauczycielom”
- **NIEPRAWDA!**
- Zadanie poznawania ucznia i jego potrzeb edukacyjnych zawsze było zadaniem nauczycieli, wpisanym do prawa oświatowego! W przypadku uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego od kilkunastu lat istnieje obowiązek sporządzania min. 2 razy do roku WOPFU (to także ocena funkcjonalna). Przy kierowaniu ucznia do poradni p-p szkoła (nauczyciel) także sporządza opinię. OF to narzędzie, dzięki któremu nauczyciel robi to łatwiej, szybciej, krócej, a do tego w uporządkowanym wystandaryzowany sposób. Docelowo OF **odejmie** pracy nauczycielom

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dezinformacja dotycząca oceny funkcjonalnej

- „OF jest narzędziem inwigilacji” środowiska domowego ucznia, a nauczyciel będzie „sprawdzał”, oceniał i ingerował w sposób wychowania dziecka” ; „Ocena wszystko śledząca”
- **NIEPRAWDA!**
- ŚRMD nie zawiera w ogóle pytań o ŻYCIE DOMOWE. W KSzOF są dwa pytania w kategorii ŻYCIE DOMOWE:

Wykonywanie prac domowych (d640)

- Utrzymuje porządek w swoim otoczeniu za pomocą sprzętu gospodarstwa domowego
- Wykonuje obowiązki związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego stosowne do wieku
- Wiedza nauczyciela o środowisku domowym jest i była ważna, ale nauczyciel tyle wie o nim, ile zechce ujawnić rodzic w rozmowach na temat wychowania i trudności ucznia, po to by uzyskać wsparcie wychowawcze. OF nie jest narzędziem inwigilacji i zbierania danych o rodzinie! Ktoś, kto rozpowszechnia takie informacje nawet nie zapoznał się z tymi narzędziami!

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dezinformacja dotycząca oceny funkcjonalnej

- „OF jest obowiązkowa dla każdego ucznia”
- **NIEPRAWDA!**
- OF podejmuje się wtedy, gdy nauczyciel ma potrzebę rozpoznania uwarunkowań zauważonych trudności szkolnych oraz podjęcia dalszych działań diagnostyczno-wspierających (kilku uczniów w klasie). OF stanowi podstawę ukierunkowanej obserwacji funkcjonalnej oraz decyzji o koniecznym poziomie wsparcia

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dezinformacja dotycząca oceny funkcjonalnej

- „*Nauczyciele nie są diagnostami, więc nie powinni wykonywać OF*”
- **NIEPRAWDA!**
- Nauczyciele **są diagnostami** w zakresie swojej specjalności i swoich kompetencji zawodowych. Diagnostyka edukacyjna jest jednym z podstawowych przedmiotów w kształceniu pedagogów, tak jak diagnoza (rozpoznanie) jest pierwszym etapem w cyklu prakseologicznym dotyczącym każdej działalności zawodowej. Nauczyciel nie diagnozuje zaburzeń, ale rozpoznaje ich funkcjonalne komponenty (symptomy), które mogą być podstawą decyzji o skierowaniu dziecka do diagnozy specjalistycznej

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wnioski

- Upowszechnienie rzetelnej wiedzy o ocenie funkcjonowania ucznia oraz o sposobie pracy z nią jest konieczne dla efektywnej współpracy szkół, przedszkoli i placówek z poradniami
- Ocena funkcjonalna (precyzyjnie: ocena funkcjonowania ucznia) jest podstawowym narzędziem planowania wsparcia i współpracy tak wewnątrzresortowej, jak i międzyresortowej
- Wypracowanie standardów metodyki wykorzystania oceny funkcjonalnej może przyczynić się do lepszej współpracy między instytucjami świadczącymi wsparcie

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

